

СИЗГА ТАБАССУМИНГИЗ ЯРАШАДИ...

Онажон!

Биласизми, ҳар тонг сизга салом бериб, дуоингизни олиб юмушга отланаман, қайтганимда соғиниб интизор кутаётган бўласиз. Ҳовлига киришим билан эса уша таниш, узим яхши қурган бир чиройли табассум чехрангизга нур бағишлайди.

Баъзан, Сиз туйғами, маъракагами кетган бўласиз. Шунда ҳовлилар ҳувилаб, гулу-райҳонлар ҳам эгилиб қолгандек туюлади, назаримда... Узимни қуярга жой тошмай қоламан. Гулу-гулшанларга тула ҳовлининг лаҳзада ғариблашиб қолганидан ҳайратланаман. Ушандай чоғларда Ҳадисларимизда битилган ушбу табаррук сузларнинг нақадар билиб, топиб айтилганига минг бор тасаннолар айтаман: «Жаннат мумина оналарнинг оёғи остидадур!»

Дарҳақиқат, Сиз билан чулу-даштлар ҳам гулистонга айланур.

Онажон!

Сиз юлдузлар чамани бағридаги тулин ойга ўхшайсиз. Бағрингиз шунчалик кенгки, ҳар бир фарзанд — юлдузингизга у ердан жой топилади. Қуёш қайноқ ҳароратни сизнинг қалбингиздан олганга ўхшайди.

Юрагингиздаги меҳрингиз тиниқ бир бўлоққа ўхшайди. Бу илоҳий туйғудан қанчалар баҳраманд бўлсак, унинг кузлари шунчалик очилаётгандек ташна қалбларимизга нурдек қуюлавереди.

Ҳа, Онажон! Ташна қалб — деярман, кунда сизни курсам-да, лаҳза ўтмай адоқсиз соғинччи туяман. Бағрингизга интилавсераман, соғинавсераман!

Билмадим, мен фарзанд бўлиб, қанчалик кунингизни олган эканман.

Шуни яхши биламанки, сиз учун бахт дегани биз утил-қизларингизнинг чехрамиздаги севиноч бўлса керак. Чунки, кузларимизга баъзан қайғу-ҳасрат соя солгудек бўлса, биздан-да кўпроқ изтироб чекасиз, оҳ урасиз. Бизга келган дардларга кўксингизни тутгудек бўласиз. Оллоҳдан ишларимизга хайру-барака, соғ-омонлик тилайсиз.

Балоғатга етиб, уз йўлларимизни топишда, танлаган касбларимиз билан элу-юртнинг эътиборини қозонишимизда сизнинг меҳнатингиз катта. Ўзгү ишларимизнинг барининг бошида юлдуздек йўл курсатиб тургансиз. Биз фарзандларингиз ҳам иш билан бўлиб гоҳо анча вақт қуришолмай қолсак бир-биримизга интиламыз, излаб борамиз. Билсам, бунга ҳам сиз сабабчи экансиз. Уз юрагингиздаги меҳр ришталари билан бизни бир-биримизга пайванд этибсиз. Шу қазилатларингизни қалбларимизга чуқур синдира олгансиз-а, Онажоним!

Сиздек муътабар, меҳрли, ҳам кечиримли Онамиз борлиги учун яратганга шукурлар бўлсин. Асалгина набираларингиз эшикдан кирганингизда югуриб боришиб буйингизга осилишади. Шу лаҳзалар Сизнинг ҳаётингизнинг энг бахтли онлари десак ажаб эмас. Юрагингиздаги бор меҳрмуруватингизни ҳам элтганча фарзандларингизнинг хонадонларига бориб хабар оларкансиз: «Илоҳо, узингга минг қатла шукурлар бўлсин, Яратган Парвардигорим! Фарзандларимнинг турт мучаси соғ, тинч-омон экан, шуларнинг камолини курсатгин, мартабаларини улуг қил, қалбларидagi иймон нурини янада мунаввар айла, юзларини доимо еруе қил», — дея чин кунгилдан тилак тилайсиз.

Биз фарзандларингиз ҳам доимо Сизга шундай эзгу ниятлар тилаймиз!

«Илоҳо, онажонимиз фойзли давраларимизнинг турида ойдек балқиб, уйимизни-да, кунлимизни-да тўлдириб, ширинтой набираларининг ҳузур-ҳаловатини қуриб яшайверсинлар. Оллоҳ умрларини зиёда қилсин, кузларига нур, дилларига роҳат, қалбларига икки дунё саодатини ато этсин!»

Чехрангиздаги майин табассум, сизга жуда ярашади, юзингиздан шундай шолон кулгу аримасин, юрган йўлларингизга олам-олам фароғат мунаввар этсин, азиз Онажон!

У
Ш
Б
У

2-БЕТ:

ШОДЛИККА ЧУПҲАНГАН МАСКАН

3-БЕТ:

ТАҚДИР СИНОВЛАРИ

5-БЕТ:

КУНДАЛИК ДАФТАР

7-БЕТ:

УВОЛ КЕТГАН ЖОН

С
О
Н
Д
А

Руминиялик врачлар ва полициялар ҳукуматдан фоҳишабозликни қонулаштиришини ва шу йўт билан турли хил касалликлар ҳамда жиноятчиликларнинг олдини олишни талаб қилиб чиқишган эди. Яқинда бу мамлакатдаги билимдон иқтисодчилар ҳам уларнинг талабини маъқуладилар. Иқтисодчиларнинг фикрича, битта «суоқ»¹ бир йил лавомиди ўз тани-

«Хар ким валилар мартабасига восил бўлмоқ истаса, дунё ва охиратга рағбат қилмай, фақат елғиз Аллоҳ таолога қалбини бериб, ҳалол дукма есин».

«Намоз вақти бўлган бир паллада Иброҳим таҳорат олмоқ учун қувини сувга (дарёга) ботириб эди, қуви тулиб олтин чиқди. Уни тукиб ташлаб, қайта ботириди. Бу сафар ҳам қувига жавоҳир тулиб чиқди. Қайтиб туқди. «Ё Рабб! Менга хазинани билдирарсен, ҳолбуки, менга таҳорат учун сув керак!», — деган эди, бу гал сув чиқди. Таҳорат олиб, намоз ўқиди.

Сурадилар:
— Намозда хушбўхш недур?
— Намоз вақтида қилич санчиб, бошқа томонингдан чиқарсалар ҳам зарра сезмаслиқдир.

Бир кеча халифа Хорун ар-Рашид оиласи Зубайда Хотун билан мунозара қилар эди. Зубайда Хорунга:
— Эй дузахи! — деди. Шунда Халифа:
— Агар мен дузахи бўлсам, сен талоқ бўлувчисан, — деди. Бир-бирларидан ажралдилар.

Халифанинг жонига ўт тушиб, нидо қилди. Чунки Зубайда Хотунни қаттиқ севар эди. Хорун Бағдод уламоларига буюрдики, масъалага фатво чиқартайлар. Халқ ҳам, уламо ҳам жавобдан ожиз

ЖАВОБДА ЖУМЪА

бўлгани учун таажжубда қолдилар. Ҳеч кимдан жавоб чиқмади. Айтдиларки, «Буни фақат Худо билгайки, Хорун жаннатимидир ёки дузахимидир!». Бағдод шаҳрида, саройда туяланганларининг еттиинчи қуни Шофийий келди. Бола бўлишига қарамай, жавоб беражagini билдирди. Хайратда қолдилар. Бу бола жинни шеккили, шундоқ кучли уламолар ожиз бўлиб турганда, бу нима ҳам дер эдики, Халифа эшитса.

Халифа:
— Гапир! — деди.
Бола айтди:
— Мен сента муҳтожманми, ёки сен менга муҳтожсанми?

Халифа:
— Бу оламда мен сента муҳтожман, — деди.

— Сен менга муҳтож бўлсанг, тахт поясини менга топиш, — деди. Халифа тахтдан тушиб, қаршисида ўтирди. Шофийийни тахтга чиқазди. У Халифага деди:

— Аввал сен менинг масъаламга жавоб айт, сўнг мен сенинг масъалангга жавоб айтаман!

— Нима демоқчисан?

— Сендан бир нарсани сўрайман, турисини айтгил. Сен ҳеч бир маъсийатга (гуноҳ ишта) қодир бўлиб туриб, Худо-

дан кўриб, қасд қилиб, уша маъсийатни тарк этган пайтинг бўлганми?

Халифа бунга жавобан:

— Бали!... Ёпилитимда бир аелга бошим айланди. Хилватда учрашдим. Аллоҳдан кўриб, уша гуноҳни тарк этдим. Аелни қўйиб юбордим, — деди.

Шофийий:
— Рост сузладингми? — деди.

— Валлоҳ, шундоқ, — деди Халифа.

Шофийий:
— Мен ҳукм қилурманки, аелнинг сендан чиқмағай ва сен ҳам жаннатисан, — деди!

Олимларнинг барчаси фарёд кутарди:

— Сен бу масъалани қандай далил билан ҳукм қиласан? — дейишди.

Шофийий:

— Ушбу оят билан ҳукм қиламан, — деди, — «Назиот» сураси, 40, 41-оятлари: «Энди кимки Парвардигори (хузурида) туришдан кўрққан ва нафсини ҳавоний хоҳишлардан қайтарган бўлса, у ҳолда унинг жойи фақат жаннатдир». Энди Халифа жаннатидир ва Зубайда боши очик эмасдир, — деди.

Уша ердаги олимлар юзларини Шо-

фийийнинг оёғига сурдилар.

— Бу еш бола була туриб, шунчалик экан, улайганида қанчалик бўдур! — дедилар.

Халифа эса Шофийийни бағоятда хуш кўрди. Ун минга қизил олтин берди. У эса дарвешларига тарқатди. Шундан сўнг мартабаси юксалди.

ТАҚДИР СИНОВАЛАРИ

Меҳр

Дард еш танламас экан. Мاستонхон опанинг катта келини Соҳиббахон учинчи фарзандига бошқоронгу чоғида оёқ оғриғига чалинди. Шифокорлар «эхтимол бу ҳомиладорликниқидир, туққач даволанасиз, ҳозирча дори-дармонлар мумкин эмас», — деб сабр қилишга ундади. Орадан ойлار ўтди. Фарзанд дунёга келди. Чақалоқни қайнонаси ўз парваришига олди. Соҳиба шифохонага етди.

Афсуски, замонавий тиббиёт эндиғина йигирма икки баҳорни қаршилаган Соҳибанинг оёқларига дармон бўлолмади.

Бировнинг ерламига муҳтож бўлиб қолган Соҳиббахон Абдураззоқова ўзи келин бўлиб тушган Наманган шаҳри, ҳозирги Лангар кучасидаги 13-берк куча, 13-уйда турмуш ўртоғи Мухаммадхон билан аҳил яшаб, ўч фарзандли бўлди. Тўнгичи Зебо ўн бир ёшда. Ўғли Акмал ўн ёшда, туғилган кунилануоқ қайнонаси ўстириб катта қилган кенжа қиз Халича эса еттига тулди.

Ҳали уттиғини ҳам қораламаган бу келинчақ узининг дардмандлигидан уқинади. Кечаю-кунду Аллоҳга ялиниб дардига шифо сўрайди. Бейи вақт намозини қанда қилмайди. Ҳар бир дуосида қайнонаси Мастонхон ая, турмуш ўртоғи Мухаммадхонлардек ажойиб инсонларга уни йўлдош қилгани учун Яратганга беадал шукрлар айтади.

Кутилмаганда Соҳиббахоннинг ногирон бўлиб қолиши хонадон бошига тушган куруллик эди. Бироқ «ҳар иш келса тақдирдан» дея қабул қилишга қуликкан Мастонхон опа Соҳиббахоннинг култиғига кирди. Юпанч бўлди. Бемор дилидан тушқунлиқни қувиб, умидворлик туйғуларини сингдириди.

— Соҳиббахонимни келин қилиб тушириб келганимда турт мўчаси соғ, элчил, чаққон қиз эди. Хизматларимизни учиб юриб бажарарди. Лафз-даҳани билан барчамизнинг кунглимизга йўл тополган эди. Пешонамизда шундай қунар бор экан, сабр қилмоқдан, Яратгандан шифо тиламоқдан уза нима чорамиз бор. Соғлиғида суйган фарзандимизни бетоблиғида асло ташлаб қўемаймиз. Бу мусулмончиликка ҳам, одамгарчиликка ҳам турти келмайди.

Мастонхон опа билан суҳбатлашиб

утирибману ҳаёлимда турли фикрлар гузгон уйнайди. Келини ёки набираси шунчаки касал бўлиб қолганда ўлига «дарров онасиникига олиб бориб қўй, тузалганда олиб келасан» дейилган қайноналарни рўпарамда утирган ўзи олдиғина, аммо меҳри, муҳаббати осмон қалар кенг аёл билан солиштирмаган.

Соҳиббахоннинг умр йўлдоши Мухаммадхон «Атлас» акционерлик жамиятининг аврбанд пехида меҳнат қиларди. Топиш-тутиши ёмон эмасди. Бироқ аелининг дардга чалиниши унинг иштини вақтинчалик узгартиринини тақозо эди. Кўпроқ хотинининг олдида бўлишга, енгилроқ, лекин рўзгор тебратишга ярайдиган юмуш топишга қарор қилди. Ким қуп, иморат қурдирадиган қуп. Мухаммадхон ҳозир устачилик қилмоқда.

— Иш ҳам топилади. Лекин мен ҳозир кўпроқ рафиқамга керакман. Фарзандларимнинг онаси тузалиб, оёққа туриб кетса, бу кунлар ҳам унут бўлади.

Кези келганда бир фикр ҳақида тўхталмоқчиман. Уйда фариштадай покиза, фарзандларини гулдай ораста қилиб ўстираётган аёли булатуриб естикдошига хиёнат қиладиган эркаклар йўқ дейсизми? Тайинсиз жувонлар ноз-карашмасига маҳлиё бўлаётган оталарни нафақат ўз хотинининг, балки ўз боласи қузиға чўп тикаётган кимсаларга ухшатгим келади. Иймонини, виждон ва ор-номусини икки дунё баробарида қуйдираётган ушандайларни Мухаммадхондан ибрат олишга қақирадим.

— Аввало Аллоҳ шифо берсин, — дейди Мухаммадхон — Лекин ҳар қандай оғирлиқнинг ҳам интиҳоси, фурсати келганда мукофоти борлиғи аниқ. Баъзан хотинимга ҳазиллашиб «у дунёда жаннатга кириб кетаётганда мени ҳам бошлаб кетасан», — десам, «аввал узимнинг урнимга сизни киритвораман», — дейди. Тўғри, оламзотга охиратдан берсин. Лекин беш кунлик бу ёру дунелдан ҳам хали умидларимиз қуп. Бутунги мушқуларимиз Аллоҳнинг биз бандаларига юборган бир синовиждир.

Рисикхон МАЖНУНОВА,
Наманган шаҳри, Навоий кўчаси

ҲУКМ ҚИЛИШ КИТОБИ

Қозилик талаб қилинмайди.

Бирор киши қозиликка пора билан эришса, шарият бўйича у қози ҳисобланмас, агар ҳукм қилса, ҳукми ўтмас.

Узининг адолатчилиғига ишонган одамгина қозиликка даҳл қила олур.

Қози ўзи учун махсус ташкил қилинган зиефатта бормас, магар кўпчилик кишилар чақирилган бўлса борур.

Қози икки даъволашувчи орасида утирганда, уларга қарши турганда баробар турар. Яъни биттасига яқинроқ турмас ҳамда биттасига ортқ илтифот кўрсатмас.

Қози икки даъволашувчиларнинг биттаси билан сирлашмас, иккаласидан бирортасини зиефат қилмас ҳамда бирортасига қулиб қарамас.

Қози икки даъволашувчининг биттасини мазаб қилмас, иккисидан бирортасига далил ҳужжат уратмас.

Гувоҳдан масалан, «Зайд Умарнинг пулини олганлиғига гувоҳлик берасанми?» каби сузлар билан гувоҳлик сўрамас. Чунки бўйш қилса, иккала даъволашувчининг биттасига ердам берган бўлади.

Халқ даъволи масалаларни арз қилишга қудай бўлсин учун қозининг жўма масжидларида халққа ошқора ўлтириши авлорқидир.

«Мухтасар» китобидан

ЙЎЛ

Дунёнинг ишлари

БЎЙИДАГИ ТОШ

Чол-кампирнинг ўнга яқин фарзандлари бор эди. Лекин уларнинг умрлари қисқа экан. Бирин-кетин дунелдан утиб кетдилар. Қартайганда улар елғиз бир ўғли билан қолдилар. Агар шу чол билан кампирнинг урнида тош бўлса, ғам-аламдан балки тилка пора бўлиб кетарди, агар улкан дарахт бўлса, бир зумда қуриб-қовжираб қоларди. Аммо Яратганнинг ўзи уларга сабр-сабот ато қилди. Улар бор меҳр-муруватни ёлғиз ўғлига бердилар. Қунарларини бирини чол ҳам кенжа ўғлининг роҳатини қурмасдан оламдан ўтди. Шундай қилиб, каттақон ҳовлида кампир ёлғиз ўғил билан қолаверди. Ўғил камолта етди, мактабни битирди. Шаҳарга бориб ўқимокчи эканлигини онасига айтганида, шўрлик кампир «болам, мендан узоққа кетма, қидай олмайма», — дея епишда тушди. Ёлғиз ўғил қайсар эди. «Бораман!» дея кесиб айтди.

Ўғил ҳужжатларини тахлили-да, шаҳарга кетди. Омади чоғди. Уқишга кирди. Шарт шундай бўлдики, ўғил ҳар ҳафта охирида қишлоққа — онасини қургани келадиган бўлди.

Кампир яхши билардики, ўғли фақат шамба қуви келади. Лекин у жўма қунидан бошлаб йўл пойларди. Чунки дунёда ёлғиз ўғли учунгина япаетган кампир учун бир ҳафта йилларга тенг эди. Қишлоқ этағидаги катта тошнинг устига утирган қуви одамларни умидвор оҳангда сурарди:

— Отажоним, йўл-юзида менинг ўғлимни қурмадингизми?

Мабодо улар «Йўқ, момо, ўғлингизни учратмадик», дейишса, момонинг ҳорғин юзларига оғир бир ҳасрат соя ташларди, тош устида утирганча аялаб кичрайиб кетсандек бўларди. Шунда баноғоқ кампирнинг қулогига узоқдаги сойдан юк машинасининг инграбиди келатган овози элас-элас қатинарди. Момонинг юз-қушларига умидворлик пайдо бўларди. Ниҳоят, машинанинг қораси қуринарди. Бекатга келиб тўхтаган машинадан одамлар бирин-кетин «тап-тап» туша бошлардилар. Момо эса нурсиз қушларини тикканча одамлар орасидан узининг ёлғиз ўғлини изларди. Ана, қуринди, ҳайрият! Момо алпонг-талпонг жойидан қузулар, ўлига пепвоз чиқарди. Бора солиб ўғлининг бўйига осилиб олди. «Келдингми, болам, қуп соғинтирдинг!» Ўғил эса одатгаддек онасига дашном берди: «Она, узим, келаман, йўлга қараб овора бўлман».

Бу ҳол беш йил, токи ўғил ўқипини битиргунга қалар давом этди. Ўғлини уйлантиргач, она ҳам дунё билан хайр-хуш қилди.

Катта йўл бўйидаги тош эса ҳамон жойида турибди. Бу шунчаки олдий тош эмас. Балки, у бир улут онанинг соғинч интизорликлари, азоб-уқубатларига гувоҳ бўлган харсангдир.

Дунё ўткинчи экан. Ўғил, соғинч ва сабур-бардошнинг рамзи бўлган ушбу, йўл-бўйидаги тошга узоқ-узоқ қараб, хурсиялади ва узининг ҳам умри ушбу тош ясаган йиллар қошида ўткинчи эканлигини тушунади.

Махмуд АБУЛҒАЙЗ

ЁҚИМЛИ БЎЛОЛМАЙСАН

Бировни йўлга солиш қийин қаттиқ кўл билан,

Ёқимли бўлолмайсан тош мисоли дил билан.

Қовоғиндан қор екса, орзунг рўёбга чиқар,

Хумрайсанг, ер кўнглини ололмайсан гул билан.

Юзингдан нур ёғилса, кўп совға бермасангиз,

Ёрни ром қилиш мумкин ширин-шакар тил билан.

Ҳазабига ҳеч қачон омад чопмайди, Тўра,

Жарга тушмайди ҳеч ким юрса тўғри йўл билан.

ЖАМИЯТДАН АЙРИЛМАНГ

Жамиятдан айрилиб яшолмайди инсонлар,

Буни кўрсатди бизга қатор утган замонлар.

Душман бостириб келса, ёлғиз одамга қийин,

Сақланиш, ҳимоята унда йўқдир имконлар.

Элдан айри яшашни истовчида ақл йўқ,

Қўлчилик қадрин билмас ҳайвонсифат нодонлар.

Бирлашмаган кўп нарса ер остида тибди,

Лавалар бириккандан пайдо бўлди вулқонлар.

Энг катта, буюк ишни тезда бажармоқ учун,

Жамиятдан ҳеч қачон айрилманг, қиз, уғлонлар.

Тўра ЖУМАН

ҚОРА КЎЗЛАР

Қора кўзларингизда ут бор, чақин бор,
Тикилсанг сув булар ёғатган қор.
Қурдимулал қолдим, қаралдим тақорор,
Мунчалик гўзалмас ҳаттоки баҳор.

Бу қора кўзларга тун ҳавас қилар,
Шундай порласам деб тун фараз қилар,
Мендан-да утди деб ой араз қилар,
Аксига зор бўлиб оқали анҳор.

Бу кўзлар сехрига банди, кўл бўлдим,
Тафтида энди му ҳовуч кўл бўлдим.
Меҳридан тирилдим, сўлмас гул бўлдим,
Бормикан дунёда мендан бахтиёр!

АССАЛОМ

Бисмиллодан бошланади аълолимиз,
Ассаломдан ёришади жамолимиз.

Дустимизга айлантирар бегонани,
Ассаломдан етилади камолимиз.

Йўлимизда учраб қолса ҳатто ганим,
Салом деймиз, салом деймиз аввало биз.

Қўнлимиздан айирмасак ассаломни,
Будунёда бўлмайди кам, заволимиз.

Биздан фарзанд қолар, қолар эгу ишлар,
Қолди яхши сўз — ширин каломимиз.

Тўроб НИЁЗ

104 ЁШЛИ МОМО

Қора атлас куйлак кийиб, оппоқ рўмол ураган кекса аёлнинг донишмандлик бақдиган кузлари «ялт» этиб, остонага қаради.

— Ва-алайкум ассалом, — саломга жавоб берди уқтам товушда.

Бу уқтамлик, кузлардаги чақноқлик бизни аллади: у эмас.

Назаримизда, асрни қувалаб ўтиб кетган онахоннинг товуши бу қадар уқтам бўлиши мумкин эмасдай эди. Аммо ичкари айвондан югуриб чиққан ёшгина жувон шубҳаларимизни тумандай тарқатди. Дилфузахон аср билан беллашган момонинг беш набиралари билан Равшанбекнинг рафиқаси — бизни айвон томон бошлади.

Момо кузининг оқу қораси бўлмиш ўғлини ерга тошпирди. Ҳа, тулпоққа ут қўйиб бўлмас экан, ўлганнинг орқасидан олиб бўлмас экан, чилали. Келини эмас, қизи бўлмиш Тожиҳон қайнонаси учун ҳам утил, ҳам қизга айланди. Ўғлининг беш ўғлони — набиралари момо белига белдамчи, кузларига нур бўлди.

Мижжаларидан сизган ёшларга қўшилиб хотиралар тукилади.

...Зебунисонинг болалиги Жўдамда кечди. Фарғона шаҳри Қирғиз оралигидаги шу муъжаз қишлоқ анҳорларида жуда эрта ҳайрашган болалигининг эртақлари оқизоқ нонларга қўшилиб оқиб кетди. Уни 13 ёшида, ҳали қўғирчоқлар билан уқлашни тарқ этмаган бир пайтда қишлоқ қассоби Болтабойга «ер-ер» қи-

либ тушириб бордилар. Куев бўлмиш аммасининг ўғли эди, Зебунисо унга иккинчи хотин бўлиб тушди.

Толени қарангки, Аллоҳ Зебунисога бир эмас, тўрт-беш эмас, 13 фарзанд берди, аммо умри билан бермади. Болалари баҳонаи сабаб учиб қолаверди. Худойимнинг ёзуғи деди, пешона деди, чидади. 14-фарзандига оғирроқ экан, кексалар маслаҳат беришди:

— Жой алмашлариникига — Олтиариққа кетди, уша ерда тулпоқдай утил ато этди унга Яратган.

— Боламни умри билан, ризқ-рузи, иймони билан берганинг рост бўлсин, ҳудожон, — ёлборарди у туллари беором бешик тебратаркан.

Болалик уй бозор, дейдилар. Мухторжон Болтабой қассобнинг ҳовлисини бозорга айлантирди. Аммо бош эгаси учун битта бола камлик қилгандай, нимадан-дир кўнгли чиқмагандай эди.

— Уйланаман, — ерилди ниҳоят аёлига.

Зебунисо бу совуқ хабардан аъзойибадан музлаб, бўғзида фареди қотиб турса-да, унинг чиқармади. Куз ёшлари ҳалқобланиб, дареларга айланаман деса-да, қатрасини туқмади. Ер сизганча титроқ товуш билан деди:

— Майлинингиз.

Ва дарёлигини қарангки, ўзи совчиликка борди, ўзи тўйнинг бошида туриб,

қундошини тушириб келди...

Умр оқар дарё экан, оқди-ю, кетди. Кузининг оқу-қароси унгага татийдиган йилит бўлди. Угиллари қаторга кириб, ота елкасидаги юкни оладиган бўлганда, уларнинг роҳатини қўраман детанда, Мухторжон тушакка михланди, қайтиб турмади. Яққо-ю яққосининг олим бўлишини орзу қилиб, қулғидаги бир донагина тилла зирагигача сотиб Мухторжонини ўқитган она бўзлаб қолаверди...

Энди Зебунисо момонинг суянган тоғи, ишонган боғи — Тожиҳон. Қасби ўқитувчи бўлмиш бу аёл қайнона олқишини, дуосини олаётгани учун ҳам кам бўлмапти. Қайнона-келин 32 йил бир том остида она-боладай яшадилар. На қайнона ҳақида, на келин тўғрисида бу ҳовлидан кучага гап-суз ўрмаламади. Ҳам-жиҳатликда беш ўғлонни вояга етказдилар. Уйлаб-жойлаб, элга қўшдилар. Бахтиёржон, Уткиржон, Илҳомжон, Иқболжон, Равшанбек оталари Мухторжоннинг ушалмаган армонларини рўёбга чиқариш учун интилишмоқда.

Узининг 104 ёшини тетиклик, бардамлик ила қаршилаган Зебунисо момо теваганини неварча-чеваралар ураб олишадилар, утмин тўғрисида, олис кўнлар ҳақида саволлар беришадилар. Шунда кекса момо оғир тин олиб, усти елчиб кийим қўрмаган, қорни тўйиб овқат емаган кўнлар ҳикоясини бошлайди...

Тамара ТОШМАТОВА,
Маҳфуза УСМОНОВА,
Фарғона

КЕЧИККАН БАХТ(ИМ)

Армон

Тусатдан Сизни учратдим, ҳамма-ҳаммасини бирдан унутдим. Сизнинг бир оғизгина сузингиз деярли менинг бутун тақдирини узгартириб юборгандек бўлди, назаримда. Уша кунни Сиз тулиб-тошиб сузлардингиз. Мен эса аввал йўқтиб қўйган кишини тошган одам сингари сузларингизни тинглардим. Рост, шу пайтга қадар ҳеч кимнинг сузларини бундай завқу-шавқ ила тингламаганман. Менга сиз билан суҳбат қуриш Буюк бахтдек туюлар эди, назимда. Шу ёшга кириб тасодифга ҳеч ишонган одам эмасман. Ҳозир эса Сиз билан мени тасодиф учраштиргандек, тус... Қизиқ, жуда-жуда қизиқ... «Уни эндигина йўқотганимда тусатдан Сизни учратдим. Назаримда, энди Сизни йўқотсам ўз эркини қўлдан бой берган кишига ўхшаб қоладигандекман. Ҳар гал учрашганимда атайин Сиз эътибор беринг дея: «Ҳаётимда дуст йўқотишдан қўчиб яшайман», дея тақрор-тақрор сузлардим. Сиз билан хайрлаша-теб эса: «Шоир бўлдим Сендан айрилиб», дейман ичимда узимга-узим... Сизни уйлаганим сайин тўлқинланиб кет-

сам-да баъзан ёдимга оилангиз, ўзга ёрингиз борлиги тушадилар, узимни айбдордек санайман. Мен нималар ҳақида уйлаяпман узи?! Аслида менинг Сиз ҳақингизда уйлашга заррача ҳам ҳаққим йўқ ахир?!

Аммо... уша кундан бошлаб менда Сизга нисбатан аллақандай сехри туйғу уйғона бошлади. Афсуски, Сизни жуда-жуда кеч учратдим. Лекин Сизга нисбатан бўлган уша меҳр-муҳаббат бутун еки кеча тугилгани йўқ. Бу туйғу менда мактаб партасидаёқ уйғонганди. Шу вақтгача узимнинг тасаввуримдаги йилитни энди учратганим. Бу оқшом ҳам Сиз ҳақингизда узоқ уйладим. Сизга қаттиқ боғланиб қолишдан узимни ҳарчанд асрамайин, ҳаёлим нимагадир Сиз томон етаклайверди.

Сиз-ла жуда эрта хайрлашишимиз керак эканлигини олдиндан билганимда эди... Ҳозир кўнлим айрилиққа аза очмаган буларди... Аммо... Биласизми... Шунисига ҳам шукур.

Саодат ҒОЙИПОВА

Қинғир ишнинг қийиғи

НАФС БАЛОСИ

«Файзиобод» савдо бирлашмаси таъминотчиси Иброҳим Дониёров ўзи тузган хуфна режа бўйича ишга киришди. Ҳеч ким уйламаган, етти ухлаб тушга кирмаган йўлдан борди. Қоплардаги оғирлиги 45 килограммлик урни бир зумда 50 килограммга «айлантирди». А, лаббай, ҳар қопга 5 килограмм бопқа жойдан олиб солгандир-да, дейсизми? Анойи экансиз, ун заводидан асли оғирлиги 45 килограмм бўлиб чиққан урни ҳужжатларда 50 килограмм деб кўрсатди ва нархини ҳам шунга яраша узгартирди.

Бу «купайтириш» эвазига 24 минг 438 сумлик мумайгина даромадга эга бўлди. Лекин ҳаром лўқманинг ҳазми оғирлигини унутди.

«Менинг нафсим балодир, енган утга солдир» деганлари шу бўлса керак.

Ғофур ТОШНИЁЗОВ,
Иштихон тумани прокурори

Ё, тавба!

Мафия бошлиғи Мауриционни орқаваротдан «шоҳдор» деб аташадиган бўлишди. Чунки унинг хотини Катерина бошқа эркак билан юра бошлади. Бироқ бу ҳақда боссага ҳеч ким хабар беришга жазм етолмади.

Барибир у сезиб қолди. Мауриционнинг буйруғи билан Катерина ва унинг тумаштаси тоққа угирлаб кетилди. Аввалига эркакни отиб, чўқур горга ташлашди. Гордан фақат нарвон билан чиқиб мумкин. Нарвонни олиб қўйиб, Катеринани ҳам латтага ураб тириклайин уша ерга туширишди. Қўп утмай мафиянинг яна икки аъзосини ташлашди: уларнинг айби воқеани боссага ўз вақтида айтишмагани.

Бир неча кундан кейин полициячилар гордан туртга одам ва 8 та кучукнинг топталган танасини топишди. Мафия бошлиғи горга оқ кучукларни ҳам туширган экан. Улар аввал кишиларни, кейин эса бир-бирини гажиб ташлашган.

(«Вне закона»)
журналидан

ВАХШИЁНА ҚАСА

УЗИЛГАН РИШТАЛАР

Бир кам дунё

У билан техникумда ўқитган кезларимда иноқлашиб қолдим. Қиёматли дуст бўламиз, деб онг ичганимиз йўқ, албатта. Бир-биримизга бўлган муносабатимиз бу суздан ҳам кучли эди. Етимликда ўсганим учун ўқиш даврида молдйи жиҳатдан қийналардим. Курсдошларимнинг баъзиси тўй қилиб қолар, тутилган кунлари ҳам тез-тез бўлиб турарди. Бундай пайтларда, одатла, совга-саломга пул йиғиларди. Уларнинг олдида изза бўлиб қолмасдики учун станцияга чой-чака ишлашга бориб турардим. Барибир, енимла ортиқча пул олиб юролмасдим.

Солижон бунни зимдан кузатиб юрар экан. Кутилмаганда у кишики таътилла уйланидиган бўлиб қолди. Бориб уч-тўрт кун қарашдим. Тўй тугаб, энди йўлга чиқмоқчи бўлиб турганимда, дустимнинг онаси (худо раҳмат қилсин) қўлида тугун билан чиқиб қолди.

— Бизда тўйга келган киши куруқ кетмаслиги керак, — деди у меҳрибон кузларини менга тикиб. — Углимнинг орқасидан углимдай бўлиб қолдингиз.

Тўғриси, бунақа бўлишнинг кутмаган эдим. Шошиб қолдим. — Қўйсангизчи, онажон!

Ахир, мен... мен...

Томоғимга нимадир тиқилди. Гапира олмасдим...

Йўлда қизикиб тугунни ечдим. Ичидан дўш ва палто, нон, қант-курс чиқди. Қўзларимга еш тулди. Енгил киинганимни қуриб шундай қилишган. Бунни дустимдан кўрдим. Келганда ундан боисини сурадим. У қўлди: «Бизда тўйга яқин кишиларига дўруст совга қилишмаса, қулишпади».

Ўқишни тутатдик. Бу орада мен уларникига тез-тез бориб турдим. Сунг иккимиз ҳам 1975 йил май ойида хизматга кетдик. Солижонни бир йилдан сунг уйига қайтаришди, оилада иккинчи фарзанд тутилган экан.

Хизмат даврида дустимдан бошқа ҳеч ким унингдек қўп ва тез-тез мактуб эзмас эди. Шунданми, ундан ҳар сафар хат олганимда кўнглим тордек ўсар, тилла топиб олгандек узукун хушнуд юрардим. Ҳаётда шундай қадрлор дуст топганимдан бехал шод эдим.

70-йилларда шундай одат тарқалди: оддий хизматдаги аскар портфел билан қайтарди. Хизматни тутатаётганимда дустимдан пул келди. Унга совга ва портфел олдим...

Хизматдан қайтиб заводга ишга кирдим. Биринчи маошимдан дустимнинг болаларига уйинчоқлар олиб бордим. Гапдан-гап чиқиб, маош олганимни ва армияга юборган пулни олиб келганимни айтдим, миннатдорчилик билдириб, пулни олдиға қўйдим.

— Уйинчоқлар учун раҳмат. Лекин пулни олмайман. Агар олсам, дустликни узиб қўйсам ҳам бўлади, — аччиқланди Солижон.

— Бола-чақанг бор. Пул рўзгорингга керак бўлади. Мен буйдоқ бўлсам, ошқича пулни нима қиламан?

— Ҳақиқий дустлар орасида бунақанги гап бўлмаслиги керак, — деди бир чеккада бизни кузатиб турган дустимнинг она-

си мулоимлик билан. — Углим, гапимга қулоқ сойинг. Энди сизлар аввалгидек еш бола эмассизлар. Шуқурки, кузим тириклигида углим уйланиб, неварали бўлдим. Энди сизнинг тўйингизни ҳам курсак, дедим. Биласиз, ҳозирги тўйлар осонлик билан ўтмайди. Анча-мунча пул керак. Ишлаб йиғинг. Биз ҳам ёрдам берамиз. Сўққа-бонч юриш яхши эмас...

Икки йил ўтиб, уйланимочки бўлдим. Ёлғизлигим учун қўп нарсаларни етказиб беролмадим. Булажак қайнонам танишибилишлардан қарз олиб туришимни маслаҳат берди. «Қарз кетиб, хотин фойдаға қолади», — дея қўлди. Солижон жонимга оро кирди. Аммо катта миқдорда қарзимиз борлигини эшитган хотинимнинг кечалари қузига уйку келмасди. Бахтим чопмас. Икки ой турмуш қурдик, холос...

Дустим менга далла берди. «Ҳали ҳамма нарса олдинда», — деб кўнглимни қутарди. Ишлаб қарзимнинг ярмини уздим. Лекин яна бир хатоға йўл қўйдим. Иккинчи марта уйланимда Солижонга хабар қилмадим. Бусафар ҳам яхши яшаб кета олмасам, дустим олдида нима деган одам бўламан, деб уйлдим.

Солижон совхозда гидротехник бўлиб ишларди. Кейинчалик билсам бошлиғи билан келиш олмай, Бекободдаги айлқайси базаға експедиторликка кирибди. Мен унинг фельд-атворида қандайдир узғаришлар юз

бераётганини пайқаб қолардим. Гап-сузига қараганда, ошпа олчи экан. Ҳаёт тажрибасидан шуниси аёнки, ҳар қандай енгилтақликнинг чегараси бор. Йигит кишини ичкилик ва «ёмон» аёл хароб қилади.

Кутилмаганда Солижон катта миқдорда қарз бериб туришимни илтимос қилди. У жуда ғамгин эди, уша тоғда. Сабабини сурадим. Анчагина камомадға йўл қўйибди. Лекин сабабини очик айтмади.

Мен омонат кассадаги бор пулимни унинг қўлиға тутқаздим.

— Бошинг омон бўлса бас, дустим. Фақат бундан кейин хушёр бўл.

Солижон пулни олди-ю, раҳмат айтиб чиқиб кетди. Анчага-ча ундан хавотир олиб юрдим. Совхозға неча марта бордим, лекин уни учратолмай қайтардим. Хотини эса: «Фалон жойда ишлаб юрибдилар», — дерди. Кейинчалик лоақал йилда бир марта ҳам боришға илож тополмадим.

Уч-тўрт йил олдин, техникумда бирта ўқитган курсдошимиз Солижоннинг шаҳар қасобхонасида ишляётганини хабар қилди қолди. Ҳайрон бўлдим...

Зарур иш билан Тошкентга бормоқчи бўлдим. Қасдиға олгандай худди шу қуни барча автобуслар пахтакорларни ташини учун жунатилган экан. Бекобод автовокзалида анча туриб қолдим. Уйлай-уйлай катта йўлга чикмоқчи бўлиб, бозор ёнидаги бекатга келдим. Шу пайт

«Маршрутка» келиб тўхтади. Ундан тушяётган одамлар ичидан таниш бир чехра диққатимни ўзига тортиди. Севинчдан бақириб юборибман: «Солижон!» У ҳам мени таниди, шекилли, қучоқ очиб мен томонға юрди. Ҳол-аҳвол сурашиб бўлгач, «йўл бўлсин», деди. Тошкентга бормоқчилигимни, лекин автобус йўқлигини айтдим.

Солижон ишляётган қасобхонаға келдик. Икки киши дўконға янги келтирилган туштни нимталарди. Улар билан мени таништирдил. Солижон яқин кунларда катта қизини турмушға чиқармоқчи экан. «Тўйга албатта кел!», — деди.

«Бу тақдиринг ҳисобға кирмайди. Махсус хабар қиласан. Бола-чақа билан борамиз», — дедим ярим ҳазил, ярим чин оҳангда.

Эру-хотин Солижонни қўп қутдик. Ундан дарак бўлмади. Рафиқам олдида изза тортиб қолдим. Дустимнинг келишиға уни ишонтирганимда-да. Ростигап, дустим билан сунгги бор учрашганимизда, орамизда катта жар пайдо бўлганлигини ҳис қилган эдим. Солижон аввалгидек самимий, бегубор, меҳр-оқибатли эмасдек туюлди, назаримда.

Вужудимни аламли оғриқ тирнамоқда. Бу оғриққа дош бериш нақадар мушкул. Дол солгим келаяпти, дол. Дустимдан жудо бўлдим. У келмайди. Мен эса боролмайман...

Эгамқул ШЕРАЛИЕВ.

Муносабат

Биз бугун унутилмаётган қадриятларимизни тиклашға интиломқамиз. Шулардан бири меҳр-шафқат тўйғусидир. «Меҳр-шафқат» деган сўзни эпитетанимизда қўз олдимиздан «Қариялар уйи», «Ногиронлар уйи», «Меҳрибонлик уйи» бир-бир утади. Хуш, жамиятнинг маънавий камолотига соя солаётган меҳрибонлик масканларининг келиб чиқиш сабаблари нимада узи? Кишиларни меҳрибонликка чорлаётган «саховатли» жамоалар қай йусинда ташкил бўлмоқда?

Маълумки, узоқ утимишда юртимизда бундай масканлар бўлмаган ва бундан кейин ҳам бўлмаслиги керак. Аммо қарилар, ногиронлар ҳамма даврларда яшаб ўтишган. Фақат улар ҳозир-

ЯХШИНИНГ БОЛАСИ...

гидек меҳрибонлик масканларининг «меҳри»дан эмас, балки халқ меҳридан баҳраманд бўлиб яшаганлар. Халқнинг диенатли ва иймонли фарзандлари бу тоифадаги кишиларға ҳаммаша меҳр-мурувват курсатиб келганлар. Уларнинг алоҳида масканларда яшашини ўзлари учун ор деб билиб, бунга асло йўл қўйишмаган.

Меҳрибонлик масканларининг келиб чиқиш сабабларини оиладан изласак, мақсадда мувофиқроқ бўлади. Агарда оиладаги тотувлик ҳақиқат йўлиға бошласа, у оиладан оқил, доно, элда иззат-ҳурматли фарзандлар камол топиши табиий. Фарзанд оиладан олган тарбияси даражасида жамиятға ўз улушини қўшади.

Носоғлом муҳит ҳукм сурган оилада тарбия топган фарзандлардан яхшилик кутиш қийин. Уларнинг жамиятға фақат зиёни тегеди. Ҳам молдйи, ҳам маънавий жиҳатдан зарар келтиради. Шунингдек, «Яхшининг боласи ёмон бўлади, деб қуйинма, ёмоннинг боласи яхши бўлади, деб суюнма» деганларидек, бизнинг фаровон ва маънавий жиҳатдан бой яшашимизга тусиқ бўлувчи иллатлар авлоддан-авлодға ўтаверди. Меҳрига таъна кимсалар жамоаси—токи биз улардан меҳримизни даринг тутар эканмиз, жамиятға соя солаверди. Ҳар бир оилада меҳр-муҳаббат, тотувлик бўлса, фарзандлар тарбияси турри йўлга қўйилса, ҳаётимиз дилозорликдан фориғ бўлади.

Бахтиёр АБДУШУКУРОВ

УВОЛ КЕТГАН ЖОН

ЁКИ ЎЗ КЕЛИНИНИ ЎЛДИРГАН ҚОТИП

хокисор, шу оиланинг баланд-пастига қуниқиб яшяётган беозор келинчакнинг умри шу қабиҳ қўллардаги болта зарбидан барҳам топди. Гулбодом армонда, бир огиз дардини айтолмай қўз юмди дунедан.

Қотилликка қўл урган, йиртқичдай куч-қувватға тулиб, одамлик қиефасини унутган Муроджон келинига ердам бериш учун ваҳимада юғуриб келган отаси — Раҳмонқул Каримбобоевга ҳам аёвсиз болта урди... Курсатилган тиббий ердам туфайлигиға отанинг ҳаёти сақлаб қолинди. Агар воқеа жойига милиция ҳодимлари, қўп-лаб кишилар етиб келмаганида бундан баттарроқ фожеа юз бериши мумкин эди. Хуш, бу эъраво, болта билан инсон тақдирига хужум қилган каллакесар аслида ким бўлган?

Тергов натижалари жараёнида шу нарса аниқ ва равшан бўлдики, қотилликда айбланаётган Муроджон Каримбобоев руҳий асаб касаллигиға чалинган ҳамда шу асорати қузиганда юқоридиги огир жиноятни содир этган. Аслида бундай касалликка чалинган кишининг соғлар орасида, жамоат жойларида юриши, яшаши мумкинми? Ахир Боевут туман ички ишлар бўлими руҳиятидан чиқиб, Жиззах вилоятидаги Даштобод шаҳрида жойлашган руҳий-асаб касалликлари шифохонасида етиб келганди-ку? Айни пайтда эса у отанаси қарамоғида яшасалса ҳеч қасрда руҳиятга утказилмаган, тегилли дилола ҳодимлари ҳам жунатилмаган эди. Устиға-устак турмуш уртоғи Муҳаррамни уйдан ҳайлаб юборгани ҳолда ҳеч кимнинг ва мутасалли идора ҳодимла-

рининг назоратисиз яшамоқда эди.

Шу нарсани афеус ва надомат билан таъкиллаб ўтиш жоизки, одамлар ҳаётини, оёсонлигини қуриқловчи туман ички ишлар бўлимининг маъсул ҳодимлари, тегилли даволаш муассасаси раҳбарлари ўз ишларига совуққонлик билан қараганлар. Айниқса, шу фожеа юз берган маҳалладаги участка ноизи қаска қараган экан? Наҳотки маҳалла-қўй оксоқоллари, Муроджоннинг аҳволидан хабардор кишилар бирор кори-ҳол руй беришини сезишмаган, лоақал уйланишмаган бўлса? Эл огизға элак тутиб бўлмайди, деганларидек руҳий-асаб касаллиги билан огриб, тегилли жойда даволанган йигит ҳақида фақат уйдагиларига хабардор эмасди-ку?

Лоқайлик ва бепарволик бегуноҳ аёл умриға зомин бўлди. Шу уринда жиноятчи М. Каримбобоевнинг 7—8 ойдан бери ҳеч қасрда соғлиғи назорат қилинмаганига, тегилли идора ҳодимлари томонидан ишляш-яшап жойи аниқланмаганига нима дейсиз? Уларнинг ўз вазифасида совуққонлик билан қарагани оқибати эмасми бу?

Бу фожеа узини инсон деб билган барча имон-этиқоли, диенатли кишилар қайбини ларзаға солиши аниқ. Ҳеч бир гуноҳсиз, уйим-жойим дех рўзгорига урлашиб юрган ешгина аёл жувономарг кетди ахир.

Фожеа юз бермасдан шу дардинг чора-тадбири қўрилса буларди-ку? Қачонгача жиноят юз беришини, бегуноҳ одамнинг қони тукилишини четдан, томошабин бўлиб кузатиб турамыз.

Норисно ҚОСИМОВА,
Гулистон шахри

ТЕЛЕФОН АППАРАТЛАРИНИ СОТАДИ:

VEF-TA-D

-1850 с.

VEF-MANUAL

-1550 с.

SAPURA-M

-2100 с.

DAEWOO DU-2340

-2300 с.

DU-2341/2280

-3600 с.

Барча телефон аппаратларига бир йиллик кафолат берилади.

Шунингдек:

Panasonic KX-T 2365

-12500 с.

VEF-TA-611

-1850 с.

Телефонлар:

55-04-26,

61-60-66,

67-98-91.

МУСАХХИХ

БЕИХИИЕР

ХАЯПО

ҚИЛАНДА

Ёрлан унумли фойдаланайлик (ердан).

Кириш имтиҳонлари (кириш).

Синф ҳоласи (хонаси).

Тубан бойлик (туман).

Овоз ёқиш студияси (ёзиш).

Эчки қондалар (эски).

Латта лейтенант (катта).

Сўйиб эркалатди (сўйиб).

Хонин-қизлар (хотин).

От айланаб қозисини топди (қозигини).

Тўрва қайнади (шўрва).

Боши кар эди (кал).

Фармон ТОШЕВ

ШЕЪРНИ ҚАНДАЙ ЁЗИШ КЕРАК?

Ёш шоир Собир Жаббор бир анжуманда шеър уқийётган эди, ногоҳ ўз асарининг давомини эслай олмай, тугилиб қолади. Яхшиям дафтари бор экан, дарҳол уни очиб, уқийётган шеърини топиш учун шоша-пиша варақлай бошлайди. Ниҳоят, уша шеърни топади ҳам, аммо негадир ўз ёзувига «тиши утмай», пешонаси тиришади. Боеқиш терлаб кетади, тингловчиларга ҳижолатомуз қараб қўйгач, узича бир нималар дея изоҳ бермоққа тутинади. Шунда Рауф Парфи шоирга ҳазиломуз танбёх берган бўлиб, шундай дейди.

— Шеърни қўл билан ёзиш керакда, шоир!

Гурр кулгу қутарилади.

КИМНИНГ ТАХАЛЛУСИ ЗҲР?

Бир кун Рауф Парфи узига Эврил Турон деб тахаллус қўйган ёзувчи Мамадали Маҳмудовнинг уйига телефон қилади:

— Эврил Турон борми?

— Йўқ эдилар. Ким сурапти?

Рауф Парфи шу лаҳзадаёқ узича янги тахаллус уйлаб топди:

— Чеврил Турон сўради деб қўйинг.

БОШҚА ТАНИШИ ЙЎҚ

Қулардан бир кун Мирпулат Мирзо собиқ курсдо-

ши, Навоий кутубхонасининг директори Абдусалом Умаровга бир қанча ноб китоблардан топиб беринг деб илтимос қилади. Абдусалом Данияга хизмат сафарига кетаётганини айтиб, ўз сўрайди.

— Ундай бўлса, мендан Дания подшоғига салом айтиб қўйинг! — дейди шоир бўш келмай.

— Данияда ҳукумат бошлиғи подшо эмас, қирол!

— Ундай бўлса, Дания қиролчасига салом айтиб қўйинг! — дейди шоир бўш келмай.

Абдусалом курсдошига ҳайрон қараб қолади.

— Ахир Данияда бошқа танишим бўлмаса нима қилай? — дейди шоир тап тортмай.

ЎЗИ ГАПЛАШИБ ҚЎЯДИ

Мирпулат Мирзо дўстлари даврасида гоҳо узича мактаниб, «Шукетишимда жаҳонга чиқиб кетаманов, мана қура-сизлар!» дея ҳазиллашиб қўяди. Ана уша гапларга фаришталаромин деган эканми, шоир янги ташкил этилган «Жаҳон адабиёти» журнаliga бош муҳаррир уринбосари бўлади.

Бир кун шоирнинг олдида таниқли адабиётшунос алим Аҳмад Алиев келиб, шундай илтимос қилади:

— Мирпулат, журналинларда қатагон қўрбонлари ҳақида албатта туркум мақолалар бериб бориш керак.

— Тугри домла, тугри.

— Мен шу мақолаларни

Дўрмон ҳангомалари

ёзиб келсам чиқарасизларми?

— Чиқарамиз домла, албатта чиқарамиз.

— Агар чиқармасанглар, марҳумларнинг арвоҳи уради-я...

— Чиқарамиз, домла.

— Арвоҳлар...

Домла шу зайдда гапиравериб, шоирнинг бошини қотириб ташлайди.

Ахйири Мирпулат бош қутариб, қувлик билан шундай дейди.

— Домла, сиз бемалол мақолани ёзиб келаверинг, арвоҳлар билан ўзим гаплашиб қўяман!

«НЕРВ»ЛАР ТАМОМ БЎЛГАН

Тишим оғриб, маҳалламиздаги қўли енгил духтиримиз Назирахонга шифо истаб чиқдим. Духтир ортиқча қийнамай, осонгина «пломба» қўйиб қўйди.

Уйга келсам, катта уғлим Азамат сураб қолди:

— Дарров «пломба» қўйдириб келдингизми?

— Ҳа, тез бўлди.

— Олдин «нerv»ларни улдириб, кейин қўяди-ку!

— «Нerv»ларни сизлар улдириб бўлгансизлар! — дедим ҳазиллашиб.

Ота-бола маза қилиб кулдирик.

Шодмон ОТАБЕК

XX аср: ҳодисалар силсиласи

ТЕЗ ЕЙИШДА ТЕНГСИЗЛАР

Исроилда музқаймоқни тез ейиш бўйича мусобақа бўлиб ўтди. Ярон Элон исмли жаноб 1,5 минутда нақ 1,5 кило музқаймоқни пок-покиза тушириб, голиб чиқди.

Италияликларнинг сеvimли таоми спагетти (макарон) экани кўпчиликка яхши маълум. Шунинг учун мамлакатнинг Веркура шаҳрида макаронни тез ейиш бўйича беллашув ўтказиб турилади. Эммануэл Белотти исмли 20 ешли йигит 400 грамм макаронни ейишга 35 секунд вақт сарфлаб, биринчи урини эгаллади. Шуниси борки, мусобақа шартига қўра, макаронни ейишда санчки еки қошиқдан фойдаланиш тақиқланади.

АҚШнинг Огайо штатидаги Жексон шаҳрида бедана тухумини пўстини арчмай ютиш бўйича мусобақа ўтказилди. Шарл Венсон исмли аёл манаман деган эркакларни доғда қолдириб голиб бўлди. У 10 минутда 80 донга тухум ютишга муваффақ бўлди.

Югославиянинг Бор шаҳрида ўтказилган мусобақа шартига қўра 45 минут давомида томоқни ҳеч қандай ичимлик билан ҳўлламай ичига асал солиб пиширилган блинчик (қўймоқнинг бир тури) ейиш керак эди. Мусобақа бошланиб, атиги 20 минут ўтгач 65 иштирокчилан 7 кишигина қолди. 42-лақиқага келиб эса Бранко Швричгина блинчик ейишда даром этарди. У жами 51 та блинчикни тинчтишга муваффақ бўлди.

"Рангли Лок" фирмаси ўз ҳамкорларига 50 йил давомида фахр билан атаб келинган эски номли

"ТОШКЕНТ ЛОК-БЎЁК ЗАВОДИ" ни қайтариб олганни маълум қилади.

"Тошкент лок-бўёк заводи"да ишлаб чиқарилаётган маҳсулот юқори сифатли, нархлари эса бозордагидан анча арзон.

СОТАДИ (нархи бир тоннаси учун, қўшимча қиймат солиғи билан бирга)

ПФ-115, ПФ-133 (турли рангларда) эмали - 160.000-220.000 сўм.

БТ-51 локи - 41.300 сўм.

ВД-АК-229 бўёғи - 53.000 сўм.

том учун бўёқ - 153.400 сўм.

КБ бўёғи - 35.400 сўм.

ГФ - 0163 - 118.000 сўм.

НЦ - 219 локи (мебел учун) - 298.000 сўм.

"Оксол" олифи - 150.000 сўм.

МА-22 (очик зангори бўёқ) - 200.600 сўм.

Йўлларга чизинида ишлатиладиган эмал - 177.000 сўм.

ПФ-191 оқ эмал - 224.000 сўм.

ПФ-223 оқ эмал - 224.000 сўм.

ПФ-226 эмали (пол учун) - 218.000 сўм.

Маҳсулотлар саноат идишлари(бочкалар)да

ТЕЛ: 68-79-45

ЧЕКЛАНМАГАН МИКДОРДА СОТИБ ОЛАДИ:

Глицерин

Металл цинк

0,8 КГли пўлат тунука, 0,5 мм, 0,8 мм, 1 мм

Партаэритрит

Фтал ангидрид

№ 25 ли оқ тунука

Пўлат чиқитлар (лом)

Пўлат тунука қалини

ТЕЛ: 68-73-32, 68-39-74, 35-34-54

Манзил: Тошкент. Солиқов кучаси, 9.

ОИЛА

ВА

ЖАМИЯТ

БОШ МУҲАРРИР: МУҲАММАД ИСМОИЛ

Ҳомий:

«Матбуот тарқатувчи» акциядорлик жамияти

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент-700000,

Амир Темур кўчаси,

1-тор кўча, 2-ўй

Телефонлар:

Бош муҳаррир — 133-28-20,

котибият — 34-86-91,

эълонлар бўлими — 136-56-52.

Даврон БЕК навбатчилик қилиб

Обуна индекси - 64654

Рўйхатга олиш № 33

Буюртма Г-0683

28943 нухада чоп этилди.

Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.

Чопишба кунлари чиқади

Босишга топширилади: 20.00

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-маъбаа котириш босмадонаси. Корхона маънави «Буёқ Турон» кўчаси, 41-чи.

1 2 3 4 5 6